УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

CORNER PRITCHARD AVE & McGREGOR ST.

UKRAINIAN LABOR NEWS

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. —— Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA

РІК III. Ч. 37. СУБОТА, 7. МАЯ 1921. WINNIPEG, MAN. SATURDAY, MAY 7th, 1921. No. 37. VOL. III.

The Prowincial Library City

Новинки.

ЗАВОРУШЕНЯ НА ГОРІШНІМ ШЛЕСКУ.

Польське військо стріляє аліянтських офіцирів.

ОПАВА, Гор. Шлеск, 4. мая. — Орґанізоване польське військо в числі 20,000 заняло Горішний Шлеск від Коселя аж до Тарновіц за винятком кількох більших міст. Військо добре уоружене і дисципліноване посуваєть ся дальше на північ.

В місті Рибніку, де був полк піхоти і дві компанії з машиновими карабінами італійського плебісцитового війська прийшло до борби з 3,000 Поляків. Італійці втратили 3 офіцирів і 12 жовнірів, а Поляки 8 в убитих а 16 ранених.

Німеччина протестує.

ЛОНДОН, 4. мая. — Німецьке правительство через свого амбасадора в Лондоні вислало протест до всіх аліянтських правительств з приводу подій на Горішнім Шлеску. В протесті говорить ся, що се повстане було і є інстиґоване польським правительством. Польські повстанці носять на собі польські військові уніформи та розпоряджають великою скількістю машинових карабінів і артилерії. Німецьке населене держить ся в сій справі покищо холодно.

В ноті протесту німецьке правительство говорить відкрито, що се є робота польських аґентів і провокаторів, котрі від довшого часу старають ся тероризувати спокійне німецьке населене. Нота взиває аліянтські правительства поставити сим випадам кінець.

Повстанем проводить Ад. Корфантий.

БЕРЛІН, 5. мая. — Адальберт Корфантий, польський плебісцитовий комісар на Горішнім Шлеску, котрий зістав відкликаний з сего становища польським правительством, видав в польській мові проклямацію проголошуючи себе провідником повстаня. Німецькі часописі обчисляють силу повстанців на Горішнім Шлеску на 50,000 осіб.

Аліянтська комісія зрезиґнувала.

БЕРЛІН, 5. мая. — Орґанізовані польські жовніри заняли велику частину Горішного Шлеску та вбили певне число британських і італійських жовнірів і офіцирів. Аліянтська комісія резиґнуючи зі свого становища заявила, що аліянти не мають на Шлеску досить війська, щоби відбити наступ Поляків і запевнити житє німецького населеня.

Повстанці заняли сім індустріяльних міст.

ЛОНДОН, 5. мая. — Польські елементи на Горішнім Шлеску забрали силою в своє посідане слідуючі більші індустріяльні міста: Тарновіце, Катовіце, Рибнік, Ратибор, Бітен, Люблінец і Кеніґсгіт. Повстанці дійшли аж до ріки Одри і направляють свій похід на північний захід в напрямі Опави.

З Берліна повідомляють, що ситуація в окупованих містах стає щораз грізнійшою. Міжаліянтська комісія дала дозвіл зорґанізувати 3,000 шлеських Німців в спеціяльний рід поліції, котра помагала би аліянтським жовнірам держати порядок та не допустити повстанців заняти Опаву.

Британські майнери схиляють ся в бік компромісу.

ЛОНДОН, 5. мая. — Страйкуючі майнери дали до зрозуміня правительству, що вони, щоби покінчити страйк, можуть згодитись на полюбовний суд, котрий вирішив би питане платні. Ся вістка покищо ще не потверджена. В полюбовнім суді мавби відіграти головну ролю сер Артур Докгем, котрий свого часу був членом вуглевої комісії і обстоював домаганя майнерів.

В Анґлії 2,000.000 безробітних.

ЛОНДОН, 5. мая. — Після урядового звіту в Анґлії є нині 2,000.000 безробітних. За послідний тиждень число безробітних зросло о 89,000 осіб. Головною причиною такого зросту безробітних є майнерський страйк. Через брак вугля перестають працювати фабрики і робітники остають ся без занятя. Соціялістична преса використовує се положене для своєї пропаґанди.

Франція посилає в Німеччину чорні війська.

МАЄНЦ, 3. мая. — Німецькі військові власти вислали вчера в Рурський округ в Німеччині дивізію чорної мароконської піхоти і дивізію кінноти. Війська прибули нині до міста Дісельдорфу.

Кріваві заворушеня в Палестині

ЄРУСАЛИМ, 3. мая. — В недільних заворушенях в Яфі між Жидами і Арабами 20 осіб зістало убитих а поверх 150 ранених. Військо вспіло привернути спокій без стріляня.

Заворушене в Яфі продовжалось в понеділок.

ЄРУСАЛИМ, 4. мая. — Заворушене, що вибухло в Яфі в неділю і було здавлене військом, відновилось в понеділок наново. В боротьбі згинуло кілька Жидів і Арабів. Боротьба почалась на первомайськім вічу між жидівськими комуністами і соціял-патріотами.

Чехословакія і Румунія заключили угоду.

ПРАГА, 3. мая. — Чехословацькі власти проголосили, що Румунія заключила з Чехословакією політичну і військову угоду. Обі країни зобовязують ся спільно помагати собі не тільки мілітарно, але й проти всяких спроб привернення монархії на Угорщині.

Японія думає почати нову офензиву проти Совітів.

РИГА, 4. мая. — Московські "Ізвестія" печатають донесене, що Японія плянує почати проти Совітів рішучу офензиву. Для сеї цілі Японія має забрати недобитки армії Врангля, перевезти через Японію в Сибір і віддати під команду ген. Семенова. Японський мілітарний представитель в Парижі на спільнім обіді з царськими офіцирами обіцяв їм з боку Японії всю можливу поміч.

КРАСІН ПРО СВІЙ ПРИЇЗД ДО КАНАДИ.

Надіеть ся отворити в Канаді совітську амбасаду.

БЕРЛІН, 5. мая. — Леонід Красін, совітський дипльомат, котрий заключив торговельний договір між Совітською Росією і Великою Британією, виїде в червни до Америки. Красін, котрий приїхав до Берліна полагодити важні торговельні справи, заявив, що слідуючим його завданем буде виїхати до Америки, одначе спершу пічне він свою роботу в Канаді, де отворить совітську амбасаду.

"Я жалую, що американські переговори не поступають вперед", заявив Красін. "Я повторяю знова, що вважаю Америку найважнійшою країною в відношеню до будуччини Росії. Я надіюсь, що Америка розуміє, що для її інтересів є найліпшою річию створити американські бази в Сибірі, котрі в будуччині будуть мати для неї велике значінє з боку можливих мілітарних випадків".

Коли Красінови поставлено питане, який є вислід російсько британського договору, він відповів:

"Вислід є той, що Росія є в спромозі свобідно купувати і відсилати до Росії, хотяй маса недавно куплених товарів в Ревалі, є по більшій части американського походженя. В недалекій будуччині ми надіємось усунути дві перешкоди, які істнують ще в Лондоні. Ми надіємось залагодити питане що тичить ся перевозу золота. Тепер є ще претенсії до нашого золота, як рівнож до наших посилок, які приходять до Анґлії. Сі претенсії ставить ся на основі довгів царського правительства. Ми плянуємо заложити в Анґлії совітський банок, котрий буде центром для російської комерції. Ми маємо для вивозу в великій скількости вовну, лен і нафту і тим думаємо фінансувати наші сейчасові закупна. В Берліні заключую контракти на льокомотиви і другі річи, як рівнож перемінюю нашу амбасаду".

Можна посилати депеші до Росії.

НЮ ЙОРК, 2. мая. — "Комершіял Кейбл Ко." почала принимати депеші до европейської Росії, не беручи одначе на себе відвічальности за доручуване їх адресатам. Каблеґрами будуть пересилані дорогою через Лібаву.

Торговля Швеції з Сов. Росією.

ШТОКГОЛЬМ, 13. цвітня (почтою). — На кораблі "Хеймдаль" відослано до Совітської Росії через Реваль ріжних інструментів і машин на суму около 500.000 корон.

На передодню заключеня совітсько-норвежського договору.

ХРИСТІЯНІЯ, 13. цвітня (почтою). — Норвежські делеґати в Штокгольмі прийшли до згоди з совітським представником в Скандинавії Керженцевим відносно відновленя торговельних зносин між Норвеґією і Росією. Проєкт договору складаєть ся з 15 пунктів і передбачає признане совітського правительства de facto.

Покищо переговори мають лише півофіціяльний характер, але в місяци маю Керженцев прибуде до Норвеґії, де буде підписано договір, так як теперішні переговори ведуть ся з відома і за санкцією норвежського міністерства заграничних справ.

З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Українські дневники в Київі.

В Київі виходять такі щоденні українські ґазети: 1) "Вістник", урядовий орґан Виконавчого Комітету, 2) "Більшовик", орґан партійного комітету (К.П.б.У.), далі "Вістник цукрової промисловости" і українсько-російський місячний журнал "Комуніст".

З польських ґазет виходить в Київі дневник "Glos Komunisty".

Проф. Кримський президентом Укр. Академії Наук.

"Вперед" з 16. цвітня с. р. доносить: Як нас інформують, проф. А. Кримський вибраний президентом Української Академії Наук.

Василенко ректором університету.

Особа, яка сими днями виїхала з Київа і проїздом до Варшави вступила до Тарнова, розповідає, що на посаду ректора київського університету призначено професора сього університету Миколу Василенка, бувшого міністра освіти на Україні за гетьманських часів. ("Вперед".)

З СОВІТСЬКОЇ РОСІЇ.

Російська Комуністична Партія і військове питане.

МОСКВА, 5. цвітня (почтою). — На X. Конґресі Російської Комуністичної Партії обговорено дуже всесторонно питане Червоної Армії, Червоної Фльоти і дальші задачі на військовім полі.

Рішеня конґресу в сій справі представляють ся вкоротці як слідує:

Щодо військового питаня то, партія не має причини змінювати своєї програми.

Скорість переходу до міліційної системи залежить вповні від міжнародного положеня і внутрішних відносин. Аґітація деяких членів партії в справі безпроволочного переходу до міліційної системи є тепер не на часі і се могло би потягнути за собою небезпечні наслідки.

На найблизшу будучність заходить конечність задержаня Червоної Армії, причім треба мати на увазі, що через здемобілізоване старших кляс її сила зменшить ся.

Що дотичить справи переходу до міліційної системи, то він мусить найперше розпочати ся у великих промислових центрах (Петроград, Москва, Урал).

Справа військового виобразованя робітників є обовязком профсоюзів і держави. Військові вправи можуть відбувати ся в комуністичні суботи і неділі.

Бувші контрреволюціонери за Совітами.

МОСКВА (Роста). — Поверх сто офіцирів, урядників і попів, котрі служили в армії Врангля і повернули тепер з Туреччини до Росії, видали відозву, в якій заявляють, що вони щиро жалують за всі злочини, яких вони допустили ся проти російського народа. Вони остерігають російських робітників і селян, щоби не вірили ніяким обіцянкам контрреволюціонерів, котрі попирають або виконують атаки на Совітську Росію, бо вони самі найкраще переконали ся про вартість таких обіцянок. Підписані заявляють, що вони переконані, що тільки совітське правительство може ущасливити російський народ.

Будова помешкань для робітників.

МОСКВА, 7. цвітня ("Роста", Відень). — Комісія для поправи відносин робітників предложила дня 5. цвітня звіт зі своєї діяльности.

Звіт комісії виказує, що справу помешканя для робітників полагоджено успішно до 80 проц. В маю 35.000 робітників одержать здорове вигідне помешкане.

Крім сього зорґанізовано кооперативну ґрупу з робітників, які повернули з Америки, і поручено її скоре приготовлене помешкань для робітників.

Анґлія забрала свої війська з Персії.

РИГА, 2. мая. — Депеша з Москви говорить, що Велика Британія вицофала свої війська з Персії. Депеша додає, що російська дипльоматична місія прибула до столиці Персії, Теерану.

Смерть Ізмайлова.

В Петрограді помер відомий російський журналіст і письменник А. А. Ізмайлов.

Про поворот еміґрантів до Росії.

Московські урядові "Известия" помістили статю, в якій ставить ся домагане на позволене на поворот до Росії всіх тих російських еміґрантів, які хочуть працювати і переконали ся, що без совітів неможлива є відбудова Росії.

З РОБІТНИЧОГО РУХУ.

Конґрес Комуністичної Партії Греції.

АТЕНИ, 30. цвітня. — Третий з ряду конґрес Комуністичної Партії Греції відбудеть ся в Солуні дня 22. мая.

Найголовнійшою точкою, яку має полагодити конґрес, є справа злуки партії з Комуністичним Інтернаціоналом. Правдоподібним є, що ся злука буде принята конґресом без жадної дискусії.

До співучасти в конґресі будуть запрошені і представники комуністичних партій прочих балканських держав і Комуністичної Федерації Балкану.

Польські комуністи візьмуть участь в виборах.

Конференція польських комуністів, яка відбула ся при кінци лютого с. р., а в якій взяло участь 38 делеґатів, рішила 18 голосами проти 11 взяти участь в слідуючих виборах до варшавського сойму. В конференції взяли участь представники Варшави, Лодзі, Вельц, вуглевого басену Дуброви, Радомя, Влоцлавка, Кракова. ("Dz L.")

Засуд чеських комуністів.

Процес чеських комуністів закінчив ся. Їх провідника, робітника з Кладна, Муну, засуджено на 12 місяців, Заботицького на 18 місяців, Гулю на 13 місяців, Стадника на 12 місяців, Ґерінка на 8 місяців, Зоху на 8 місяців, Напарстка на 7 місяців, Ріхтера на 6 місяців. Муна, як доносять чеські ґазети, по оголошеню присуду закликав: "Нехай живе III. Інтернаціонал! Нехай живе комунізм!"

Першомайський привіт Виліяма Гейвуда.

ШИКАҐО, 30. цвітня. — З Москви одержано вчера привіт від Виліяма Гейвуда "товаришам-робітникам" з приводу свята Першого Мая.

Се перша вістка від Гейвуда від часу, коли він покинув Злучені Держави, виїхавши в Совітську Росію, де став працювати в бюрі пропаґанди світової революції.

В своїм привіті заявляє Гейвуд, що має надію розпочати небавом боротьбу за створенем радянської влади в Америці.

"Я поверну до Злучених Держав, — заявляє дальше Гейвуд, — скоро лише скінчу працю, призначену мені Інтернаціональною Радою Професійних Союзів і скоро інтереси робітництва будуть вимагати мого повороту".

Телеґрама з Християнії доносить, що Гейвуд прибув вже до Москви. Телеґрама звучить:

"Прибув до Москви 25. цвітня. Позістану тут на конґресі Комуністичного Інтернаціоналу і Інтернаціоналу Професійних Союзів".

Раковський засуджений в Румунії на кару смерти.

БУКАРЕШТ, Румунія, 11. цвітня (почтою). — Перед найвисшим военним трибуналом в Букарешті відбула ся розправа проти комуністів, які свого часу утікли були з вязниці в Іляві.

Після довгої розправи военний трибунал проголосив позаочний вирок смерти на Християна Г. Раковського, теперішного премієра Української Соціялістичної Радянської Републики.

Военний трибунал видав позаочний засуд смерти також на девять прочих комуністів, які разом з Раковським утікли були з вязниці. Прочих засудив суд на кари від 5 до 20 років тяжкої вязниці.

Ленін до американських журналістів.

ШТОКГОЛЬМ, 17. цвітня (почтою). — Сюди доносять з лиці Совітської Росії, що Ленін приняв ґрупу прибувших до Москви американських журналістів, котрим сказав слідуюче:

"Ви приїхали сюди за сензаціями, якими жиє буржуазна преса. У нас нема для вас підходячого матеріялу. Можете передати вашим ґазетам, що голодуючий російський пролетаріят спокійно чекає, поки світова буржуазія сама собі взаїмно не поперегризає гортанок. Тоді III. Інтернаціонал зробить те, що йому потрібно. Се буде найбільшою послідною сензацією."

В Швеції перетоплюють совітське золото.

ШТОКГОЛЬМ, 22. цвітня. — Директор шведської державної монетарні заявив сьогодня, що велику скількість російського золота перетоплено в послідних часах на рублі та инші артикули. Він казав, що протягом 1920 р. перетоплено 19 тон совітського золота, з чого півчверта тони вибито на рублі.

Сего року монетарня перетопила вже сімдесять тон золота, більшість з чого вислано до Злучених Держав в заплату за товари. На золотих штабках, продукованих в монетарни, вибиваєть ся шведська відзнака.

Совітське золото, яке знаходить ся під сю пору в штокгольмських банках, обчислюють на звиш $120,000.000.

Заворушеня в Індії.

БОМБАЙ, Індія, 29. цвітня. — "Таймс оф Індія" доносить, що в Малеґеон прийшло до грізних заворушень. Телеґрафічні дроти в цілім окрузі поперериванi. Повстанці вимордували всю поліцію. На місце заворушень анґлійська адміністрація вислала відділи війська.

Місто Малеґеон лежить в провінції Бомбай, около 260 миль на північний схід від стоп.

ТОВАРИШІ РОБІТНИКИ І РОБІТНИЦІ!

ПРИХОДІТЬ ВСІ

в неділю, 8-го мая, с. р. о годині 2.30 по полудни до Українського Робітничого Дому на

КОНЦЕРТ ДІТОЧОЇ ШКОЛИ

ПРИ УКР. РОБ. ДОМІ

В програму концерту входять дуже гарні діточі хорові і сольові співи, гра на інструментах, деклямації і промова.

Приходіть і полюбуйтесь піснею і музикою своїх діточок.

Вступ вільний! Приходіть вчасно, щоб застати місце!

В СУБОТУ, 14. МАЯ, С. Р.

Відділ Укр. Роб. Дому з Іст Кілдонан

відіграє

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ

драму з селянського житя на Україні в 4-ох діях, з під пера І. Тогобочного, п. н.

"БОРЦІ ЗА МРІЇ"

або

"КАІН І АВЕЛЬ"

В сій драмі показуєть ся, як молодший брат, стаючи в обороні селян, падає жертвою від руки старшого брата, куркуля. Не тратьте нагоди побачити сю штуку, бо з неї довідаєте ся, чому тяжко жити чесному, але бідному чоловікови.

ЦІНИ МІСЦЬ: 75, 50 і 35 ЦЕНТІВ.

КУРТИНА ПІДНОСИТЬ СЯ ТОЧНО 8.30 ВЕЧЕРОМ.

Чистий дохід призначений на будову У.Р.Д. в Іст Кілдонан.

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.
Subscription per year $4.00
Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"
часопись для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
Видає Стоваришене "Українських Робітничих Вістий"
Передплата на рік ..... $4.00.
Адреса:—
UKRAINIAN LABOR NEWS
cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ПОСЛІДНИЙ ПЛАЧ ВРАНҐЛІЯДИ.

Вранґліяда доживає в Константинополі свої послідні ганебні дні: Французьке правительство сказало вранґліяді, що Мурин свою роботу виконав і може відійти. Судячи по наспівших послідних числах бурцевського "Общого Дела", в Константинополі сформувалась російсько-французька комісія, яка висилає до Совітської Росії вранґлівських жовнірів. Висилає вона тих жовнірів не питаючи ні Вранґля, ні його вірного підхлібника "революціонера" Бурцева.

І вранґліяда заскавуліла. Заскавуліла і на шпальтах "Общого Дела" і на своїм "русском совете", який відбув ся недавно в Константинополі під проводом самого Вранґля. У відповідь на сї скавуліня, головною причиною котрих був поворот вранґлівських жовнірів до Совітської Росії — французьке правительство видало 16. цвітня офіціяльну заяву, в якій каже, **"що армія Вранґля більше не істнує, що їх** (жовнірські) **бувші начальники не мають більше права видавати їм** (жовнірам) **прикази..."**

В сій офіціяльній заяві французьке правительство каже, що воно запомагало вранґлівську армію зовсім не для того, щоби відродити її і знова післати проти Совітської Росії, а робило се, руководячись "чисто гуманітарним бажанем не дати вмерти кримським втікачам від голоду і нужди".

Не будемо доказувати тут, чим руководилось французьке правительство, забираючи з Криму армію Вранґля і утримуючи її до послідного часу на турецькій території, бо про сї "гуманітарні руководства" французького правительства много вже говорилось і писалось, і вони є дуже добре відомі. Цікаве в тих "гуманітарних руководствах" є лише те, що "Мурин свою службу вже сповнив і може відійти", бо за дармо і без жадного вигляду на якубудь користь від него в будучнині, кормити його не є в інтересі "гуманности" французького правительства.

Але невдячний Вранґель і його "признане правительство" не хочуть як слід оцінити сеї "гуманности" і закидають французькому правительству, що воно, "як не інтересуюче ся більше судьбою Росії, видає большевикам козаків (вранґлівських), примушуючи їх, на перекір їх волі, вернутись в Росію".

"Таке відношене недопустиме", — каже французьке правительство в своїй заяві з приводу обвинувачень його "правительством" Вранґля. — "Франція мала право числити на ліпше признане значних фінансових жерел, які її прийшло ся вже понести для полекшеня положеня втікачів".

Жалуючись, що вона (Франція) є "одинокою нацією", яка "опинилась перед фактом масової втечі" жовнірів і втікачів з Криму і не була про се попереджена та не мала у кого шукати поради, що її в сім випадку робити, — вона примушена була взяти під свою опіку всїх вранґлівців.

Але даймо ліпше слово самому "гуманному" французькому правительству, яке в своїй заяві про розвязане армії Вранґля говорить від імени цілої Франції слідуюче:

"Одна із всїх націй світа, без вагань, людськости ради і з чувства вірности до Росії, вона, не дивлячись на великі трудности завданя, зорґанізувала поміч, якої вимагав вихід 135.000 людий. **Вона витратила таким робом поверх двіста міліонів,** з котрих ледви лише одна четвертина **була покрита кораблями і товарами,** які належали до бувшого полудневo-російського правительства і були віддані її як запорука".

Коротко і ясно: Немає більше "правительство" Вранґля кораблів і товарів, нема більше для него і "гуманности" у французького правительства. Мало того. В заяві еще говорить ся, що "скоро лише полудневo-російське правительство покинуло Крим, ми перестали признавати його істноване"...

Червоніючи за свою злишну "гуманність", французьке правительство оправдуєть ся в своїй заяві, що, впрочім, "ми і попередно признавали його лише в ролї фактично істнуючого правительства".

А тепер, коли армія Вранґля бунтуєть ся, коли вона стає загрозою для окупованого антантою Константинополя, тепер французьке правительство винайшло навіть десь "міжнародне право":

"Істноване такої армії на отоманській території противорічило би міжнародному праву і представляло би загрозу для мира і спокою Константинополя та його околиць, охоронюваних союзною окупацією в трудних условинах. **Є, впрочім, ілюзією думати, що можна успішно боротись з большевизмом оружною силою,** російською чи чужинецькою, маючою свою базу поза Росією, і особливо при помочи військ, котрі в хвилю своєї найбільшої зорґанізованости в Кримі, на рідній землї, не змогли оборонити її від совітського удару".

Ось якою мовою заговорило тепер французьке правительство про вранґліяду, яку воно само вигріло за своєю "гуманною" пазухою. Але що-ж: Нема більше кораблів і товарів для запоруки — нема і "гуманности"; а раз нема "гуманности", то не признаємо і "правительства". Що-ж робити з голодною армією? А міжнародне право на що? А тут еще на щасте, коли не стало ні кораблів ні товарів, коли вичерпалась "гуманність" — на поміч "міжнародному праву" появилась у французького правительства і "ілюзія".

Не дурно приповідка каже, що "закон, так як дишель, куди повернеш, туди й вийшов".

"Є, впрочім, ілюзією думати, що можна успішно боротись з большевизмом оружною силою..."

Такої "ілюзії" годі було сподіватись від французького правительства. Як видно з сеї офіціяльної заяви, то французьке правительство зовсім не є таке погане, як дехто про него до сеї пори думав. Єсли воно до сего часу думало, що большевизм можна повалити оружною силою, і уоружувало для сего Вранґля, Пілсудського, Петлюру і инших, то лише тому, що завдяки своїй "гуманности" воно не бачило "ілюзії".

Коли-ж на него найшла "ілюзія", то воно в своїй заяві про вранґлівців заговорило такою мовою:

"В виду позиції, занятої ґен. Вранґлем і його ґенеральним штабом, лежача на нас міжнародна відвічальність заставляє нас охоронити кримських втікачів від його особистого впливу, осудженого, впрочім, всіма російськими серіозними елементами. Не застосовуючи жадного насильства у відношеню до него і російських офіцирів, необхідно перервати їх звязь з російськими салдатами, найшовшими прибіжище в таборах Галіполї і Лємноса".

Що то може статись з правительством, коли на него найде "ілюзія"? Цікаво також знати, хто то є ті серіозні російські елементи, котрі осуджують ґен. Вранґля. Переглядаючи ріжні російські ґазети, які видають ся "серіозними" елементами на еміґрації, тобто тими, що втікли з Росії разом з Вранґлем, Керенським, Юденічом, Савінковим, не бачимо, щоби вони десь осуджували Вранґля. На нас з вами читачу, не найшла еще "ілюзія", щоби думати, що тими "серіозними елементами" французьке правительство уважає большевиків. Але висилаючи до Совітської Росії вранґлівських жовнірів, воно в своїй заяві говорить:

"Большевицька радіотелеґрама з 7. цвітня обіцює амнестію жовнірам-козакам, змобілізованим селянам і дрібним урядникам, входячим в склад вранґлівської армії і бажаючим вернутись до Росії. Ми не беремось ґарантувати виконаня сеї обіцянки. Нехай втікачі самі оцінять її і вирішать своє поведене. Ми лише повинні розяснити їм ті кроки, які можуть охоронити їх від небажаної присутности серед них їх бувших начальників".

Дальше говорить ся в заяві, що обовязком французьких властий є пояснити вранґлівським жовнірам, що Франція їх дальше кормити не може. Тому, крім висше наведеного нагадуваня їм про совітську амнестію з 7. цвітня,

"Їм представляєть ся повна свобода вибору — або еміґрувати до Бразилії, або добувати средства на своє істноване в сусідних краях".

На закінчене в своїй заяві французьке правительство говорить:

"Всї Росіяни, находячі ся еще в таборах, повинні знати, що армія Вранґля більше не істнує, що їх бувші начальники не мають більше права видавати їм прикази, що вони цілком свобідні в своїх рішенях і що більше їм не буде видаватись засобів поживи".

Ось такою "ілюзією" закінчилась гуманність" французького правительства супроти армії Вранґля.

Та не до ілюзій Вранґлеві, Бурцеві Шульґінові і спілці. Вони підняли крик в пресї і устно перед самим богом. Зібравшись в Константинополї, вони служать архирейські молебні, просячи, щоби бог відвернув від французького правительства "ілюзію" і привернув йому назад "гуманність". На случай, єсли би бог не звернув уваги на їх мольби, Вранґель запросив на молебень японського военного представника в Константинополї, якому хоче передати свої недобитки для услуг на Сибірі. Біда лише в тім, що його позбавлено права розпоряджати ся своїми бувшими "верноподданными". І він молить бога, щоби той нарозумив Французів. А французькі власти тимчасом заборонили, як доносить "Общее Дело", вернутись назад на остров Лємнос ґен. Фостікови, прибувшому також на молебень до Константинополя.

Поки Вранґель "со друзї своя" молить ся, Бурцев стараєть ся переконати Французів в "цивільний спосіб". Він уживає всего свого журналїстичного і шпіонського таланту на шпальтах свого "Общого Дела", щоби лише доказати французькому правительству всю безпідставність його "ілюзій". Він конче "домагаєть ся" сформованя франко-російської комісії, яка занялась би "спасенем" армії Вранґля, бо:

"Сего вимагає не тільки **гуманність** (гуманність зникла з кораблями), але се є необхідне для вирішеня найважнїйших франко-російських питань. Се є конче необхідне, іменно, в дану хвилю, коли по всій Европі так напружена політична атмосфера і коли нїхто з нас не знає, що жде нас завтра, — чи не прийдеть ся російській армії грати в Европі одну з найвизначнїйших роль".

Мурин може вже відійти, каже французьке правительство у відповідь на доводи Бурцева і тут ніяка "політична атмосфера" не поможе. Тут можуть помогти гроші, кораблї, товари, пшениця і взагалї природні богацтва Росії і України. Не в силї Бурцеви, Вранґлї сего дати, нема для них "гуманности", а лише "ілюзія". Приходить ся числитись з "серіозними елементами". Така вже, як видно, наступила "політична атмосфера".

Волинець.

ПОЛЬСЬКИЙ СОЦІЯЛІМПЕРІЯЛЇЗМ І СХ. ГАЛИЧИНА

I.

Історія т. зв. незалежної Польщі є історією воюючого імперіялїзму польської буржуазії.

"Niepodległa" Польща, зроджена з волї побідного імперіялїзму антанти, мусїла сама силою факту прибрати всї цїхи імперіялїстичної держави.

Сучасна нам історична доба є добою боротьби між соціяльною революцією та світом капіталу.

Буржуазну Польщу утворено з ласки і волї капіталїстичних можновладців світа за цїну приреченя нею, що вона візьме на себе ролю оборонця упадаючого світа капіталу, ролю висуненої на Схід кріпости міжнародної контрреволюції. Цїною народної "незалежности" було мілїтарне і господарче зпродане краю антанті. Польська буржуазія згодила ся на такий стан річий, бо над усїм брав верх спільний інтерес поваленя робітничої кляси, спільний інтерес боротьби проти пролетарської революції.

Широкі маси працюючого люду Польщі переконали ся на власній шкірі, що т. зв. "народна незалежність" з ласки капіталїстів і дипльоматів антанти, не є нїчим иншим як тільки усанкціонованем власної і заграничної буржуазії. Революційний пролетаріят міст і сіл Польщі зрозумів, що за доби соціяльної революції капітал використовує національну ворожнечу для своїх імперіялїстичних цїлий; революційний пролетаріят Польщі здає собі справу з того, що всякі питаня народного гнету можуть найти фактичне розвязане доперва по поваленю капіталїстичного ладу, по перемозї соціяльної революції. Тому то революційний пролетаріят Польщі, зорґанізований в Комуністичній Партії робітників Польщі, від самого початку повстаня капіталїстичної польської держави виповів її війну на житє і смерть. Польські комуністи поборювали послідовно імперіялїстичну політику польського уряду, тисячами жертв окупили свою боротьбу проти війни з Совітською Росією. Польські комуністи згідно з засадами III. Інтернаціоналу стоять на тому становищі, що всяка буржуазна держава являєть ся тільки знарядем в руках пануючих кляс, що служить до поневоленя пролетаріяту; і тому гасло "niepodległości", яке голосять буржуазія та їх соціял-патріотичні слуги, протиставлять гасло соціяльної революції, гасло Польської Републики Рад. Політиці польської буржуазії, що спираєть ся на "Союз з великими державами заходу", комуністи протиставляють боротьбу проти антантських наїздників і стоять на становищі міжнародної боротьби робітників по стороні переможної російської революції.

Богато чинників склало ся на те, що дотеперішна боротьба революційного пролетаріяту Польщі не віднесла побіди. Ся статя не має на метї входити в подробиці сего. Коли одначе боротьба польського пролетаріяту пожерла стільки жертв, коли польська буржуазія так зросла в силу, що часово була в станї кнутом і зелїзом здусити робітничу і селянську клясу, — то відвічальність за се в повній мірі паде на Польську Партію Соціялїстичну (П.П.С.).

В імя імперіялїстичних інтересів буржуазної польської держави, П.П.С. віддала буржуазії свою прислугу в боротьбі проти революції польського пролетаріяту. Під владою її провідника п. Дашинського зросла і скріпилась господарська і мілїтарна диктатура буржуазії, за часів його участи в урядї вязнено і катовано тисячами польських селян і робітників. Під покришкою боротьби "о забезпечене границь Польщі", боротьби "в обороні сусїдних, слабих народів перед навалою большевизму", боронила П.П.С. права польської шляхти, польської великої земельної власности на пригноблене і визиск поневолених литовських, білоруських та українських робітників і селян.

Похід на Київ, боротьба за "польське" Вільно, крівава війна за Східну Галичину — за всї ті розбої дикого польського імперіялїзму всю відповідальність несе Польська Партія Соціялїстична.

II.

Імперіялїстичний характер польських соціял-зрадників ілюструє вповні їх становище в справі Східної Галичини. Ми не маємо зовсїм наміру на взір буржуазних українських партій, що за подувом вітру зміняють свої орієнтації, а для відміни уганяють знову за ласкою великодушної і "справедливої антанти" — не маємо наміру як вони доходити, чи антанта в дійсности дала Польщі "мандат" до окупації Сх. Галичини, чи може та сама антанта залишила ще за собою право остаточного рішеня справи Сх. Галичини. Для нас ясно, що у всїх тих справах антанта кермуєть ся одиноко і виключно інтересами своїх біржевиків і ґенералів і зовсїм не виключене, що в якійсь корисній для антанти політичній нагоді і констеляції, готова буде передати той мандат п. Петрушевичові, принявши його "активну", по думці виводів п. Дністрянського в часї нарад Всеукр. Нац. Ради у Відни, ворожу, чинну політику проти большевиків (а не проти Польщі!) — за цїну арматного мяса галицьких селян і робітників, за цїну віддачі матеріяльних богацтв краю банкирам антанти — за прикладом польської буржуазії і польських соціял-патріотичних прихвостнїв антанти.

Нас інтересує тепер виключно становище П.П.С. в сїй справі.

Згадаймо тільки два випадки, в яких приперта до муру П.П.С. мусїла отверто висловити ся в справі Східної Галичини. В вересни м. р. анґлїйська Робітн. Партія звернула ся на адресу Ц.К.П.П.С. з цїлим рядом запитів, звязаних з внутрішною і зовнїшною політикою Польщі.

8-мий пункт питає:

"Чи Польща має намір визнати повну незалежність Литви а також Східної Галичини в рамах їх етноґрафічних границь?"

Послухайте, що П.П.С. на се питане відповіла:

"Що тичить ся Східної Галичини — вперше чуємо про пропозиції признаня її незалежности. Край сей під національним зглядом творить терен мішаний і зовсїм не є окремою етноґрафічною цїлостю. П. П. С. бажає рішити долю Сх. Галичини шляхом порозуміня з українським населенем. П.П.С. не відкидає зовсїм гадки про розмежоване польського і українського стану посїданя в Сх. Галичинї, але се розграничене вимагає одначе наперед істнованя вільної і незалежної України. Східна Галичина не належала нїколи до Росії, Росіян там немає і про права Росії до сего краю не може бути й мови. Штучне творене незалежної Східної Галичини було-б безпідставною балканїзацією полудневого Сходу Европи. Зрештою плян утвореня такої держави і під зглядом економічним видаєть ся нам неможливим до переведеня, тому що Східна Галичина творить за малу територію для самостійного економічного житя".

Наведена відповідь П.П.С. є дійсно вірним образом брехливої облудної політики партії польських соціялзрадників. Про пропозицію признаня незалежности Східної Галичини П.П.С. "słyszy poraz pierwszy". П.П.С. покликуєть ся на те, що Сх. Галичина є мішаним тереном під зглядом національним, не згадує одначе про те, який процент непольського населеня замешкує Сх. Галичину. Не згадує про те, що крім польського пролетаріяту в нафтовім терені і польських зелїзничників, решту польського населеня творять переважно напливові урядові елементи. П.П.С. промовчує, що головно заінтересована в задержаню Сх. Галичини під кнутом польського імперіялїзму — польська вельможна шляхта, що правом пястука зрабувала землю українського селянина П.П.С. бажала порозуміня з українським народом, ба, не відкинула-б навіть думки — який обережний вислів! — розграниченя стану посїданя в Сх. Галичинї, "але таке розграничене вимагає однак наперед істнованя вільної і назалежної України".

От вилазить шило з мішка! Полагоджене справи Східної Галичини П.П.С. відсуває в далеку будучність, але недвозначно вказує на спільну плятформу діланя: боротьба "за незалежну Україну", значить боротьба проти Радянської України, яка для П.П.С. в тій самій мірі що для Петлюри, Петрушевича та Винниченка не є тою незалежною Україною! Бо для П.П.С. незалежність починаєть ся там, де доволї буятиме чобіт польського і петлюрівського жандарма з дозволу антантського ґенерала!

Иншими словами: П.П.С. вповні піддержує імперіялїстичну політику польської буржуазії супроти Сх. Галичини, Ще виразнїйше показала себе П.П.С. підчас нарад над вступним мировим договором в Ризї.

Большевики признали незалежність Сх. Галичини (п. Дністрянський мимо сего радить антанті "активну" політику супроти большевиків). П.П.С. станула однак на становищі польської галицької шляхти. Большевики зажадали в Сх. Галичинї плебісциту, хотїли, щоби населене Сх. Галичини висказало ся само про свою приналежність. Але сейчас пепесовські делеґати панове Барлїцький і Перль в повній згоді з ендеками й людовцями підписали заяву голови польської мирової делеґації п. Домбського, що Сх. Галичина має творити неділиму власність Польщі. Пепесовці **забули на хвилю** про побажане розграниченя стану посїданя в Сх. Галичинї, про яке набрехали анґлїйській Робітничій Партії. П.П.С. признала аномальні і історично передавнені "права" польської шляхти, віддала українських селян і українських та польських робітників Галичини на поталу польського імперіялїзму. Навіть на плебісцит П.П.С. не хотїла згодити ся — і тимсамим найшла ся низше лїнії імперіялїстичної політики антанти.

III.

"Ви, котрі тут вступаєте, пращайтесь з надією" — слова ті приходять на гадку, коли подумаєш про теперішні відносини в Сх. Галичинї. Нема може нинї країни на світї, яка стільки витерпіла би, що Сх. Галичина під владою імперіялїстичної Польщі. І за те страшне пекло селян і робітників Сх. Галичини П.П.С. в повній мірі є співвідвічальною. Під владою її провідника п. Дашинського гуляли репресії, катованя, переслїдуваня, арешти — справжні оргії! Не лише те, що переважну часть населеня Сх. Галичини просто поставлено поза законом, але голод і пошести десяткують населене. Варшавський уряд про апровізацію Сх. Галичини зовсїм не клопочеть ся, тиф нищить цїлі села. А помочі санїтарної нема. Над усїм бере верх польський жандарм, символ "вільної" Польщі. Карні експедиції сїють розбій і знищене по селах, — ми є свідками страшливого факту. Цїле гірське племя (Гуцули) вимирає під панованєм жандармських прихвостнїв, офіцирів і воєвод п. Пілсудського.

Щоби задоволити кількадесять польських шляхтичів, леть ся кров, марнуєть ся житє тисяч українських селян і робітників.

Але й пролетаріят польський і жидівський в Сх. Галичинї живе не ліпше. Польські робітники в тій самій мірі відчувають жорстокости уряду польської буржуазії. "Яснепанське" пановане в Сх. Галичинї є достаточною наукою для польського пролетаріяту, що імперіялїстичні інтереси буржуазії не є і не можуть бути інтересами польських робітників. Польський селянин в Сх. Галичинї мусить так само бороти ся проти капіталу Польщі і антанти, як робітник і селянин український. Спільним їх ворогом є польська, українська і жидівська буржуазія, є капітал антанти, з волї і попертя якого працює польська салдатеска в Сх. Галичинї.

Українські націоналїстичні партії заявляють, що вони борять ся за кращу долю українського народу. Брехня! Манівції, якими вони плентають ся до тої цїли ведуть туди, куди завела польський пролетаріят політика пана Дашинського. Одні явно і відкрито зєднали ся з польською буржуазією проти Радянської України, другі поза плечами Польщі подають руки до згоди з антантою, тою самою антантою, яка нї одним словом не противить ся кровавій розправі Польщі над людністю Галичини.

Їх метою є так само "незалежність" з ласки і сили антанти як і "незалежність" Польщі. Се значить — за цїну боротьби з виснаженими братами Радянської України, за цїну пановання антанти в Сх. Галичинї. Націоналїстам з табору Петрушевича не стає терпцю діждати ся власти, щоби продовжувати під покровом антанти свою кроваву братовбійчу боротьбу проти Радянської України і віддати її відтак ґенералам і банкирам Франції і Анґлії.

Є одна тільки могутна сила, на яку можуть сподївати ся всї поневолені пролетарі світа! Тою могутною силою є Совітська Росія і Радянська Україна. Один є тільки шлях, що веде до визволеня: боротьба за соціяльну революцію, за радянську владу. В сїй боротьбі мусять зєднатись селянські і робітничі маси Східної Галичини з революційним пролетаріятом Польщі під прапором Комуністичної Робітничої Партії Польщі і Комуністичної Партії Східної Галичини і спільними силами розпочати бій проти польського поневоленя. Не по стороні антанти, а по стороні Совітської Росії і України мусимо ми вести боротьбу. Пролетаріят Польщі бачить в робітниках і селянах Сх. Галичини своїх братів. В боротьбі польських і українських робітників і селян присвічує одна мета: Повалене польської, української та жидівської буржуазії і збудоване влади селянсько-робітничих Рад.

А. Длуський.
("Наша Правда".)

БІЛОРУСИНИ, ІНТЕРНОВАНІ В ТУХОЛІ.

В концентраційних таборах в Тухолї знаходить ся ґрупа Білорусинів з Віленщини, інтернованих яко "полонені".

Минулого року при відступі польських військ з Білоруси й Литви, зарядили були польські військові й адміністраційні власти масові арештованя серед місцевого населеня. Арештованих обвинялось за "большевизм", стягано при помочі побоїв протоколи; а опісля паковано до тюрем у Варшаві і у Вронках на Познанщині.

В місяцї вересні, 1920, післано сих полонених в табор до Домбя. В місяци жовтни начислено там 932 білоруських інтернованих. В лютім, 1921, витілено з того партію 27 людий і відправлено її з початку в мокотівську тюрму, а опісля в табор в Тухолї, яко "полонених", хоч вони цїлком не воювали і походять з тих місцевостий, які тепер займають польські війська і власти.

З тими інтернованими Білорусинами не ведеть ся нїякого слїдства; не даєть ся їм нїяких відповідий на подане до військових властий і комісій. Не видаєть ся їм також нїчого із забраних при арештованю річий і гроший, а відповідаєть ся тільки, що нїяких депозитів нема і нема також протоколів на сї депозити.

ПРОМОВА ТОВ. РАКОВСЬКОГО

на IV. Всеукраїнськім Зїздї Рад Робітничих, Селянських та Червоноармійських Депутатів.

(Докінчене).

ГЕРОЇЗМ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ.

Товариші, що до нашої армії, то ми можемо покладати ся на неї, — наша армія виконала свій обовязок чесно, з хоробрістю, з героїзмом (оплески). Я дозволю собі повідомити вас про хоробрість одної з бриґад, що оперує під Семипалками і Броварями: "Польські військово-полонені дивують ся упертости та хоробрости Башкірської бриґади. Бриґада беть ся героїчно. Бриґада загубила значну кількість сил, особливо в останний час, коли вибуло богато політробітників і командирів. 12-го мая завідуючий політвідділом бриґади тов. Цузаків брав участь в бою, де і загинув. 11-го мая підчас жорстокого бою з ворогом, коли останний зірвав зелїзниче полотно і сим відрізав шлях до відступу бронепотягу "Карло Лїбкнехт", підривник бронепотягу "Комунар" Інжеватів, поранений розривною кулею в руку і плече, залишив ся в бою, схопив лом і костилї і почав виправляти шлях. Ризикуючи житєм протягом довгого часу, Інжеватів виправив шлях, і відрізаний бронепотяг "Карло Лїбкнехт" був вратований. Адютант бронепотягу "Комунар" тов. Кедров виконував підчас бою з Поляками обовязки командира бронепотягу і рішучо відбивав контратаки ворога. Коли Поляки замішали ся, Кедров скочив з бронепотягу і почав розстрілювати їх в упор. При виконаню боєвого завданя був тяжко поранений в спину і руку. Не дивлячись на се, він, обливаючись кровю, залишив ся на свому місцї до кінця бою, що продовжав ся ще кілька годин. В наслїдок сього бою шестий полк ворога цїлком знищено" (оплески, голоси: слава червоним героям!).

Товариші, не бажаючи вас надто втомлювати, я прочитав лише одну з тих "сводок", котрі ми одержуємо кождого дня з політвідділів армій і котрі всї свідчать про одне: наші політичні комісарі, наші командирі, наші червоноармійцї вмирають з надзвичайною самопожертвою. Я висловлююсь так тому, що одної десятої частини того героїзму, яку виявляють наші червоноармійцї, комісарі і командири кождого дня, досить було-б для того, щоби поставити червону армію поруч з арміями самими славетними.

Товариші, ми чули товариша Михайловського, політкома одної з наших бриґад. Він міг би вам розповісти, як один з комісарів його бриґади, наш знайомий добрий комуніст, тов. Данилевський в Мозирі був оточений Поляками і роз стрілявши всї кулї, залишив одну для себе. Він найшов за краще загинути смертю хоробрих, ніж попасти в полон ворога. Другий товариш може нам розповісти, як сема дивізія, оточена трома ворожими дивізіями під Коростенем, втративши половину своїх політичних робітників комуністів забитими, другу половину пораненими, потерявши частину свого командного складу і частину боєвого складу, пробилась після тридневного бою з оточуючого її кола, забрала вісім армат, двайцять кулеметів і богато полонених (оплески). Маючи цїлий ряд подібних прикладів ми можемо дійсно спокійно дивити ся на нашу боротьбу.

Але, товариші, героїзму окремих осіб, героїзму армії не досить. Треба, щоб сей дух самопожертви, се спокійне виконане обовязку перед робітничо-селянською владою, які виявляє наша червона армія, — щоб се почуте солїдарности, вірности, справи свідомости визволеня праці охопило всї робітничі і всї селянські маси. За прикладом наших загинувших героїв повинні йти всї наші трудові маси, все селянство. Героїзм не полягає лише в тому, щоб віддавати своє жите на фронті. Є героїзм тилу: залишати ся до виснаженя на тому місцї, де тебе поставила Радянська влада. Є героїзм у чесній, напруженій праці на фабрицї або в глибинї шахти, є героїзм у виконаню чи допомозї при виконаню розверстки, героїзм є в тому, щоби йти на село і, під загрозою розстрілу куркулями, поширювати там святе слово комунізму (оплески).

ШЛЯХТУ ЩЕ ПАМЯТАЮТЬ.

Селянство України не тільки памятає, що робили польські пани три роки назад і про що вам нагадував товариш Зіновєв. В ньому живуть ще спогади про те, що робили польські пани ще ранїйше, коли Україна була польською територією. На селї сї згадки ще живуть: ми бачили вчера тут перед нами делеґата селянина, який і нагадав те минуле, коли тут на Українї була польська панська влада. Викликані нею почутя на селї треба збудити. Перед селом треба поставити ясно, що тепер його завданем — є боротьба з польськими панами, що иншого шляху, иншого виходу немає.

Товариші, ся боротьба потребує від нас великих жертв, ся боротьба буде затяжною, з сим ми мусимо рахувати ся і сказати собі: все на оборону. Ми будемо глухими і слїпими до всего того, що не торкаєть ся оборони, не торкаєть ся тилу і фронту. Всї наші думки, вся орґанізаційна робота, все радянське будівництво, вся партійна робота мусить тепер направляти ся до одної мети. Наслїдком сього, звичайно, богато залишить ся на полях, богато загине, богато буде руїн, будуть розграбовані не тільки цїлі волости, але і повіти. Товариші, ми сеї війни ніколи не хотїли, нам війну завжди навязували. Ми являємось якраз тою партією, що більш усього протестувала проти війни. Ми зявились в імя встановленя тревалого мира між працюючими, ми зявились длятого, щоб замість війни встановити орґанізовану працю, щоб дати можливість робітникам і селянам прикласти свої зусиля для свого щастя, для щастя своїх дїтий, для самоосвіти. Ось та велика мета, те завдане, в імя якого була зроблена робітничо-селянська революція. Так, ми зявили ся, щоби здійснити те, що старий вчений, комуніст Тімірязев, вмираючи, сказав своїм друзям: "Я щасливий, що належу до партії комуністів, які борють ся за щастє людського роду".

І коли ми з партії праці, з партії мира зробили ся партією війни, коли Радянський лад, який мав зорґанізувати господароване, знищити злиднї, голод, визиск і смерть, котру сїяв буржуазний лад, — коли Радянський лад змушений був примінювати жорстокости, терор, вести війну, відірвати робітників від станків, селян від плуга і посилати їх знова на різню, то відповідальність за се падає на наших ворогів.

Як в леґенді великий Прометей був прикутий до Кавказької скелї, і там постійно хижі орли лїтали над ним, рвали його тїло на шматки, не даючи загоїтись його ранам, так тепер, пролетаріят через те, що він зробив теж саме — стремів до волї, світла, розуму, — так само і на сей пролетаріят кидають ся всї хижі орли. Так і його вони рвуть, так і його живе тїло вони нівечать і не дають йому залїкувати свої рани. Не скінчили ще ми війни з німецькими імперіялїста ми, не скінчили війни з гайдамаками, з Юденїчом, Денікіном, — недобитки яких ще живуть на Кримському півострові, ще живуть наші вороги і в Німеччинї, а перед нами, перед робітничо-селянською Україною — новий ворог. Не загоїли ся у нас ще старі рани, як відкривають ся вже нові. Чому така лютість? Чому налетїло на наші поля чорне вороне? — Тому, що ми — сила, тому, що нас боять ся, тому, що ми несемо смерть капіталїстичному світови.

ОБЄДНУЙТЕСЬ НАВКОЛО РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ.

І ось, товариші, коли робітнича кляса України буде свідома того, що коли проти неї є стільки ненависти, стільки ворогів, коли проти неї утворюєть ся спілка всїх імперіялїстичних держав, — то се тому, що вона сильна, вона загрозлива, — коли робітнича кляса зрозуміє сю свою силу, вона зорґанізуєть ся, тодї обєднаєть ся місто з селом, робітництво з селянством, тодї робітнича кляса переможе Поляків, як перемагала вона до сього часу, як перемогла Юденїча, Колчака і Денікіна. Для сього робітництво і селянство мусить обєднати ся навколо Радянської влади.

І коли ся маса, для розворушеня якої потрібні великі нещастя, подібно тому, як для океану потрібна буря, коли ся маса буде охоплена революційним ентузіязмом, — тодї і білим Полякам прийде кінець.

Так, товариші, орґанізуйтесь для боротьби. Боротьба мусить бути орґанізованою, ми мусимо кинути великі маси і мусимо зробити се швидко, як робітничий молот, мусимо одним ударом зруйнувати панську владу (гучні оплески, музика грає "Інтернаціонал").

МАТИ.

На війнї боров ся старший
І поляг у бою.
Другий впав на барикадах
Й лишив матір свою.

Третий ворогу попав ся
В тяжкую неволю.
Труп розстріляний знайшли ми
Лишений у полю.

І самою я осталась;
Тяжка в серцю мука...
Та бережись лютий враже,
Я ще маю внука.

("Комуніст", Харків.) Робітниця Н.

ЗАМОВЛЯЙТЕ НОВУ БРОШУРУ,

що тільки вийшла з друку під назвою:

Брошурка надрукована на гарнім книжковім папері. Надаєть ся до масового ширеня.

Замовленя посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man.

"НА РЕАЛЬНІМ ҐРУНТІ" ЧИ ЗОВСІМ БЕЗ ҐРУНТУ.

Петлюра, як видно з низше наведеного донесеня львівського "Вперед", не конче дїлить ся з своїми "урядовцями" тою 30-міліоновою місячною платнею, яку він дістає від Пілсудського.

"Вперед" з 15. цвітня доносить, що петлюрівські урядовсї в Тарнові, зазнавши голоду, стали на "реальний ґрунт" і взялись до праці, про що свідчать оповістки, які висять в готелї "Брістоль" в Тарнові з таким змістом:

"Урядовець направляє чоботи і черевики. За роботу бере значно дешевше, як звичайні шевцї. Робота міцна і акуратна. Працює після 3-ої години".

З боку, каже "Вперед" — малюнок шевця за роботою.

Воно то було-б дуже добре, що нарештї "урядовцї" стали на "реальний ґрунт", але біда в тім, що взявшись до праці, петлюрівські урядовцї направляють чоботи "значно дешевше, як звичайні шевцї". Адже се може не добре відбитись на тарнівських шевцях і перешкодити їхньому зарібкови. Коли вже стали на "реальний ґрунт", то хоч тут будьте чесними і беріть таку платню за роботу, як і кождий швець, а не значно дешевше..."

Як видно, то паршиве де не піде, то все буде паршивим.

***

Петлюра, готуючись до "повстаня", "зреорґанізував" в Тарнові своє "правительство". Переглядаючи у "Впереді" склад сего правительства, бачимо майже всї одні і ті самі відомі вже нам особи, за виїмком нового "міністра фінансів", яким є якийсь Лебедь Юрчик. Мабуть чоловічина з гривнами... Та се нїчого, навчить ся і він з часом направляти чоботи за дешеву цїну. А поки що, то:

Тримай ся Юрку вербунку,
Будеш грати на бандурку...
Будеш грати, будеш пити,
Без штанів будеш ходити,
Довбенькою воші бити...

***

Несогірше стоїть "українська справа" на американськім континентї. Якось недавно доносила джерзиситська ворона... чи то пак "Свобода", що президент такої "прінціпіяльної" держави як Америка, Гардінґ, буде оглядати американську фльоту на самий український великдень.

А є єще такі люди, які кажуть, що американське правительство не цікавить ся "українською справою".

***

Колись німецький принц Від захотів дуже царствувати. А що тодї — то було єще перед світовою війною — не було єще так много вільних царських та королївських тронів, то порадили йому вдатись до Альбанї.. Альбанцї тодї якраз нагнали від себе турецьких опікунів. А що в Альбанії місцевість дуже гориста, то принц Від, він-же і король Альбанії, віхав до своєї столиці на мулї.

Віздї йому вдав ся досить добре, бо Альбанцї не вспіли тодї єще навіть зоглядїтись. Та за те виїзд з Альбанії відбув ся вже з повно "парадою", бо Альбанцї оббили камінями і плечі свому королеви і клуби його мулї.

Бувший австрійський цїсар Карло, для свого послїдного віздї на Угорщину, користав вже з культурних засобів комунікації і уживав автомобіля.

Автомобіль, як звичайно, дуже скоро їздить.

І Карло як скоро віхав, так ще скорше і виїхав.

А от Вільгельм Габсбурґ, "король України", пригадав для свого віздї на Україну найлїпший спосіб. Насамперед він прибрав імя Василя Вишиваного, надів вишивану сорочку, написав в українській мові вірш, засїдлав своєю "королївською" особою пачку з сїрниками і "вимашерував" на Україну...

Йому сказали, що український народ є дуже поетичний, отож він, як видно, рішив ужити поетичного способу віздї на Україну.

Поетично і безпечно.

***

Що український народ є поетичний і музикальний, сему може посвідчити хоч-би слїдуючий "факт".

"Відома українська співачка Сальомея Крушельницька, що тепер перебуває в Віареджіо в Італії, має виїхати до Парижа, щоби співати українські пісні для... знимок світової фірми "Пате".

Такий "факт" подає Хандога в "Народнім Слові" з 21. цвітня. Шкода тільки, що сей "поетичний" редактор не пояснив, як то та світова фірма "Пате" відфотоґрафує українську пісню Сальомеї Крушельницької.

Зрештою, для "української справи" все можливе.

Мусій.

ТРИ РОКИ РЕВОЛЮЦІЇ І ЗЕМЕЛЬНА СПРАВА НА УКРАЇНІ.

(Статя в харківських "Вістях" з дня 7. листопада 1920 р.)

За три останних роки Україна пережила таку складну історію: господарство так замітно потерпіло від перемін десятка влад і десятка фронтів, — що нема нїчого дивного в тому, що після трох років революції ми не маємо яскраво накреслених і викристалїзованих нових форм в хлїборобстві.

В Росії ми бачимо нові форми: там рядом розвиваєть ся комунїзм на селї через радянські господарства, і селянство протоптує шляхи до комунїзму через колективні хлїборобські господарства. Обидві форми чим далї закріплюють ся, зростають ся з житєм і впливають на дальший розвиток комунїзму на селї.

На третому роцї революції довелось на Українї завойовувати (і завоювати) довіре селянської бідноти. Довело ся віддати в розпоряджене селянства всї землї, і без його згоди не утворювати господарств вищого типу — радянських господарств. Довело ся дорогою цїною довести формальні вимоги селянства до абсурду і показати, що спори по формі (земля—народови) не вирішують справи для бідного селянства, бо одержавши землю, воно не може мати від неї сподїваної користи, коли не стане до боротьби з куркулями.

І село розкололось. Ми бачимо в йому дві свідомих ґрупи, які чудово знають де "наша" влада, а де — "ваша". Не стало "села", "селянства", а є бідне селянство, зорґанізоване в комнезами (комітети незаможних) і куркулї, формально розєднані, але поки що дужі своєю економічною незалежністю.

Перший етап — пройдений. В більшости України свідомість бідноти і зорґанізована сила її дають себе в знаки куркулеви.

На черзї — другий етап: зміцнене економічної сили бідноти; обєднане її не тільки політичне (комнезами), а і господарське (артїлї, громадське господарство).

Сей етап уже починаєть ся. Ми бачимо, що біднота шукає для себе виходів і знаходить їх не в зміцненю господарств окремих хазяїнів, а в ґуртовій роботї. Про се свідчать як постанови місцевих зїздів комнезамів, так і Всеукраїнський зїзд їх. І се не тільки в плятонїчних постановах. Ми знаємо, що біднота запрягає в богатьох місцях куркуля орати для себе землю. Спорадичність сього явища починає робити ся системою, зростати ся з житєм і бути для села нормальним явищем.

Хто знає село і те, як воно шукає не випадків, а системи, той знає, що се шукане може закінчитись тільки утворенем нових форм, які-б задовольняли бідноту. Такою формою може бути тільки громадське господарство в ріжних варіянтах.

В сьому процесї у весь зріст виступає роля керуючої партії, яка зробила Велику революцію і на своїх плечах винесла весь тягар її на протязї трох років.

Той підход до всякої справи, який комуністична партія вживає в своїй роботї, є запорукою в успішному закінченю боротьби.

Та рішучість в боротьбі, яку виявляє тільки комуністична партія, є запорукою до перемоги бідноти над куркулем.

Три роки Радянської Влади найкраща ознака тому, що на селї запанує біднота, а з нею — громадське і гуртове господарство.

Четвертий рік Революції принесе нам нові форми селянського житя на нових формах селянського господарованя.

Г. Клунний.

А. Прилуцький.

ВЛАДА ПАНСЬКА І ВЛАДА РАДЯНСЬКА.

I.

Всї отсї мої рядочки
Від початку і до точки
Я присвячую голотї
Всїй українській бідноті;
Хочу в них оповідати,
Як Вкраїна — наша мати
Попала ся у лабета
До Денікіна хамлета.
Розкажу я все, що знаю,
Вам подумать над ним раю —
Більш нїчого не бажаю.
Так слухайте-ж починаю.

Як гетьманська влада впала
Враз петлюрівська настала.
Тут біднота спохватилась
Під куркульством опинилась.
Стала думати-гадати,
Щоб Петлюру подолати.
Понеслись з'усюду стони:
Повстанців ідуть загони,
Рушниць, патронів назбирали,
Данила старшим обібрали, —
"Ну тепер, мов, нас веди,
З тобою підем хоч куди! —
Буржуїв бити нам охота!"
Закричала вся голота: —
"Нам все рівно: чим страждати
Краще в бійцї умирати."
Порішили — тай зробили,
Хто пручав ся — всїх побили,
На тих шкода, що ховались
Та до Дону пробирались.
Що вже мали там робити,
Про те будем говорити.
Почекайте хоч хвилину, —
Розкажу про Україну.

Як петлюрівців прогнали,
До роботи разом стали;
Зїзди всюди поскликали,
Що робити — міркували.
Першим висловивсь Панас,
— "Влада мусить бути в нас!,
І не инша, як Радянська,
Бо инакше буде панська.
— "І я иншої не хочу, —
Що Панас, то й я торочу"!
Закричав тут дїд Тарас:
— "Зрозуміти уже час:
Инша влада то є панська
А не наша пролетарська".
Так дїдусь старий казав
Мов сокирою рубав.
Трохи там потолкували,
Виконкоми обібрали,
Доручили працювати —
Волю народу сповняти;
Все по правдї розібрати,
Винуватих всїх карати,
Темноту скрізь просвіщати,
Та всїх заходів вживати —
Капітал щоб подолати,
Лад Радянський будувати.
— "Сей наказ ви виповняйте,
Нї на крок не відступайте!"
Делеґати так сказали,
Виконкоми як обрали.
Так, здавалось, все зробили.
Лад Радянський утворили,
Землї бідноті наділили,
Що нужнїше — все зробили.
Поки тут отсе творилось
На Дону таке робилось:
Там буржуї поховались,
Всї як галич позлїтались.
Туди йшли всї богачі,
Українські дукачі,
Всї російські дармоїди,
Кулаки і мироїди,
Фабриканти й шкіродери,
Й бувші царські офіцири, —
Всї хто не бажав робити —
Тільки кров з голоти пити:
Денікінцї, колчаківцї,
Всякі "Шкури"-кровопійцї,
Шульгини й Драгомірови —
Спадкоємцї всї Корнілови.
Там кишіло їх як гадів!
Бути-б там я вам не радив!
Чорна сотня там злетїлась,
Словом—нечесть вся зібралась
Та Доброармією назвались.
Що за "армія" — всї взнали,
А що "добра" — коштували.
Щож, не первина вже нам
Спину гнуть перед катами.
Позбиравши всїх сих гадів,
Їм Денікін тут порадив,
Щоб з Антантою знестись, —
Всїм що треба запастись:
Війська в поміч собі просить,—
Зброї, каже, в нас не досить,
Щоб бідноту придушити,
Владу панську закріпити.
Зброю й танки враз прислали,
А в салдатах одмовляли;
Коротенько листували, —
Таку відповідь давали:
—"Ми з охотою з великою
Вельми славному Денікіну
Силу-б війська ми прислали,
Так сами вже спасували.
В нас тут тоже не спокійно, —
Пахне щось революційно.
І як війська вам послати,
То й самим не здобрувати.
Пранцювата справа наша, —
Заварилась цїла каша:
Робітництву ми ручаємось,
Що до вас ми не втручаємось.
З тим, панове, прощавайте,
Всїй голотї там задайте,
Про се нас повідомляйте!"

II.

Вуса трохи покрутивши
Та цигарку закуривши
Тут Денікін ґенерал
Слово-річ таку держав:
— "Офіцери—господа!
Станьте всї вперед сюда,
Рядові всї станьте ззаду
Та послухайте пораду.
Так обставини зложились, —
На Дону ми опинились.
Треба добре розсудити,
Що-ж тепера нам робити.
Всїм звичайно річ відома
Що творить ся у нас дома:
Там залишились жінки,
Дїти, родичі й батьки.
Голота ними управляє,
Самим для себе заставляє
Працювати і орати,
Після себе прибирати...
Не було сього нїколи
При правительстві Миколи;
На роботу виганяють
Родовитих всїх панів;
На увагу не приймають
Нї чинів, нї орденів —
Всїх там рівними щитають,
Панську честь там зневажають.
Мають всї один закон —
Чи батрак чи сам барон.
Коли будем ми сидїти,
Не прийдеть ся в панстві жити,
Наберемо ся ми муки
І загинемо як мухи.
Не залишить ся й нащадків, —
Є вже досить сих випадків.
Треба ворога скарати,
Собі владу знов забрати,
Комуністів всїх побити,
Боротьбістів подушити.
Правда, справа трощки... тее...
Важне дїло дуже сее,
Бо робочі зрозуміли,
Мов слїпцї отсї прозрілі.
Щоб зробити наше дїло,
Треба в бій вступити сміло,
А щоб лекше нам було,
Треба в город і в село
В тил до ворога послати,
Щоби дурнів пошукати,
На свій бік їх всїх схилити,
Колотнечу там вчинити.
Посилаймо аґітаторів,
Всяких наших провокаторів!
Ну а дїло се як водить ся,
Дуже просто воно робить ся.
Їх звязати з куркулями,
Та з місцевими попами.
Куркулївство встане зразу,
Піп їм проповідь розкаже,
Так повстаня розпічнуть,
Допомогу нам дадуть.
Тодї дїло закипить,
Все шкеребеть полетить.
Повтїкають комуністи,
Їхнє займемо ми місце".
Тут він трохи віддихнув,
Піт з чола платком змахнув,
Потім трошки підождав,
Далї річ таку держав:
— "Свою промову я кінчаю
І тепера всїх питаю:
Чи чули думку ви мою?
Не так, то висловте свою!"
— "Правду, правду ви сказали",
Враз крикнули ґенерали.
— "Отож майте на увазї,
Нї в якісїнькому разї
Справи більш не відкладайте,
Зразу дїло починайте.
А тепер я відкриваюсь —
Главковерхом призначаюсь.
Так з Антанти приказали
Коли танки присилали".
Вся отся його промова
До однїсїнького слова
Записана на папері
Величезному як двері,
Та прибита на стїнї, —
Довелось читать менї.
Далї дїло як було,
І на фронтї як гуло,
Як денікінцї стріляли,
Чим їм ми відповідали,
Як вони там наступали,
Як і наші відступали, —
Сї відомости ви маєте
І напевно вже знаєте, —
То й не буду я писати,
Бо захочеть ся вам спати.

(Кінець буде.)

ТОВАРИШІ, НЕ ЛИШАЙТЕ НАС!

Так сказав делеґат від фармерів з Федора, Алта., на західн. окр. зїзді Стоваришеня У.Р.Д. в Едмонтоні. Сі сказані щиро слова бідного фармера дуже поділали на присутних.

"Ми, біднійші фармері лишились далеко позаді, — говорив дальше делеґат з Федори. — Лишились позаді з просвітою, орґанізацією і свідомостю. Ми працюємо від ночі до ночі за для куска насушного хліба, не маючи навіть часу зійтись та поговорити між собою про свою недолю. Працюємо, корчуємо пні, а до міста не тільки що не маємо часу поїхати, але навіть не маємо в що одітись, щоби можна було показатись в місті, яко подобає людині. Ви, товариші робітники, працюючи в майнах і на фабриках, маєте змогу і час зходидитись, орґанізуватись, обговорювати свої пекучі питаня і ставати до боротьби з своїми визискувачами. Дайте-ж ви нам моральну поміч, дайте нам вказівки, дайте корм для наболівшої нашої душі і ми підемо з вами, бо ми, біднійші фармері, несемо на собі той-же самий тягар капіталістичного ладу. Не дивлячись на те, що ми з своїми сімями ледво животіємо, до нас приходять ріжні аґенти від компаній, від патріотизму, таки від "нашого рідного", українського і виманюють в нас послідний запрацьований цент. До вас, товариші робітники, вони не мають приступу, бо ви зорґанізовані, ви жиєте гуртами, але ми розкидані, дезорґанізовані, тому між нами сі аґенти находять пожиточне поле для своєї поживи. Вони приходять до нас з попами, вони закидають нас своїми патріотичними ґазетами, їм до помочи стають також наші богаті сусіди, а навіть і бідні, але темні фармері. Тож не лишайте нас товариші, ми хочемо лучитись з вами в одну робітничу сімю, ми хочемо спільно з вами боротись за своє визволене, боротись за кращу долю".

Так говорив фармер, делеґат, до робітників на зїзді в Едмонтоні. До слів сего бідного, але вже свідомого фармера, якого навчили свідомости клясового положеня бідного фармерства в сучаснім суспільстві не робітничі ґазети та робітнича література (бо він не має часу їх читати), але тяжка праця коло пнів на мочарах Алберти і крутарство патріотичних та компанійних аґентів, — до щирих слів сего фармера не треба здаєть ся нічого додавати. Для кождого фармера в Канаді згадані слова повинні мати велике значінє, бо вони сказані таким самим фармером, покривдженим теперішним капіталістичним ладом.

Той самий фармер просив, щоби "Укр. Роб. Вісти", які тепер пробивають вже собі дорогу до хати біднійшого українського фармерства в Канаді, писали як найбільше про фармерські кривди, що вони переживають під теперішний час, бо патріотичні та церковні часописи лише затуманюють голову фармерови, та помагають своїм аґентам виманювати від фармерів центи. Сі часописи йдуть до фармерів безплатно і лише тому несвідомий фармер їх читає. Тому просив той делеґат, щоби робітники подбали о відповідну для бідних фармерів літературу, щоби дали вказівки і всяку можливу поміч всім напрямі, а "Укр. Роб. Вісти", щоби указували фармерови шлях, в який спосіб він зможе дістати плід своєї праці. З тих слів фармера видно, що фармері, бідна їх частина, починають вже задумуватись над своєю недолею. Але є еще много хоч і бідних фармерів, але темних, які еще даль ше блукають в тій темноті і не тільки не шукають виходу з неї, але еще вороже відносять ся до міського пролетаріяту, бо попи і ріжні аґенти від компаній кажуть їм, що їх житє обходить ся їм дорого тому, що робітники в місті домагають ся від капіталістів побільшеня платні. Робітничої часописи і літератури такий фармер не читає, бо за неї треба заплатити, а патріотична преса йде йому роками задармо. Він не розуміє того, що ся попівсько-патріотична преса йде йому задармо тому, щоби на дальше тримати його в темноті, а після прийде до него патріотичний аґент від тої самої ґазети, і прикриваючи ся такими патріотичними кличами, як "для голодних в старім краю", на "червоний хрест", на "сироту Івася", на "повоєний фонд", на "рідну школу" і т. д., виманює в того фармера в десятеро тільки, скільки вартує та ґазета, яку він читає "задармо". Так користають з несвідомого фармера ріжні темні сили. І сі темні сили і їхні часописи хочуть і старають ся тримати фармера і на дальше в сій несвідомости і страшать його то пеклом на тамтім світі, то карою на сім світі. Бо темні сили можуть жити лише в темноті. Тому то і весь плід фармерської праці пливе до бездонних кишень сих ненажерливих аґентів капіталістичного суспільства. А коли фармерови стає до невитриманя і він починає скаржитись на своє нещасне положене, то до него з облесним словом підходить темний дух в реверенді і каже, що то його, фармера, бог карає за те, що він мало дає "на боже" на церкву, і в саму найтяжшу для темного фармера хвилю виманює в него "на боже" і той послідний цент.

Се буде продовжатись так довго, доки фармері не спізнають сего і не стануть разом з робітниками до боротьби з з темнотою і до боротьби за своє краще житє. А покищо, то бідний фармер від голоду сльози втирає, а спекулянт живіт потирає.

Не треба вам, товариші фармері, слухати ріжних дурисвітів, які вам кажуть, що вам тяжко жиєть ся через те, що робітники в місті побирають велику платню, працюючи коло потрібних для вас, фармері, виробів. Капіталістичні аґенти і спекулянти кажуть так саме фабричному робітникови і майнерови, що пожива дорога тому, що фармері підносять ціни на сю поживу. Але свідомі робітники сему не вірять, бо вони знають вартість сим словам капіталістичних аґентів. Вони знають, чому дорога пожива і чому дорогі фармерські рільничі машини. А дорогі вони тому, що чим вони дорожші, тим для капіталіста більше зисків. Кромі того робітник знає, і пора вже фармерови знати, що робітник, виробляючи машинерію для оброблення землі і також инші потрібні для житя машини; майнер видубовуючи вугля; фармер, виробляючи споживчі річи — є тими підвалинами на котрих і опирає ся цілий капіталістичний лад. Робітник і фармер є тим найголовнійшим чинником в сучаснім суспільстві, який все витворює і нічого не має. Але коли робітник і фармер спізнає свою силу і злучить ся разом в боротьбі за повний плід своєї праці, то виборовши се, він не буде тоді ні підвисшати, ні понижати ціни на свої продукти, а буде обмінюватись між собою сими продуктами, буде менше працювати, а більше користати.

Вертаючись до слів тов. делеґата з Федори, який сказав, щоби "Укр. Роб. Вісти" писали про фармерські справи, від себе скажу, що пора укр. фармерам в Канаді передплачувати масово "Укр. Роб. Вісти", і читати, освідомлятись. "Укр. Роб. Вісти" пишуть лише про робітничі справи; а хіба фармерські справи не одні і ті самі? Хіба той бідний фармер, що працює від ночі до ночі і часто не має достаточного куска хліба в хаті і не може поїхати до міста бо не має в що одітись, кромі "оверголів", зате має якісь свої инакші фармерські справи? Справи фармерські, спеціяльні, має тільки той фармер, що їздить автомобілем і в котрого на секціях працюють наняті робітники і таки ті самі бідні фармері. Той фармер має свої спеціяльні фармерські справи, які нічим не ріжнять ся від справ фабриканта. Але справи бідного фармера ріжнять ся від справ богатого так саме, як справи робітника ріжнять ся від справ фабриканта. Читаючи робітничу часопись, фармер побачив би, що ся часопись є якраз його часописею. Він тоді сам мав би повну змогу заговорити про своє положене на сторінках тої часописи, дав би про себе знати свому товаришови по ділі міському робітникови, час від часу обмінював би ся зним своїми думками і се їх найбільше лучилоб. Бо коли робітник працює нині по 8 чи 10 годин на день, то той фармер не знає сам кільки годин на день він працює. І чи після сего він не є робітник? Він, так само як і міський робітник є рабом сучасної системи.

Робітники з своєї сторони повинні привитати голос фармера з Федори і протягнути руку помочи бідним фармерам. Тим більше, що на зїзді в Едмонтоні було кількох делеґатів від фармерів і котрі тим самим якраз самі зголосили ся до свідомих і зорґанізованих робітників за моральною помочю. На закінчене бажаю лише, щоби слова фармера з Федори до робітників "не лишайте нас товариші", стали залогом, солідарности і єдности між міським укр. пролетаріятом і біднійшим укр. фармерством в Канаді.

Веґревілець.

З ПАНСЬКИХ ЗНУЩАНЬ В ГАЛИЧИНІ.

ПОБОЇ І НАСИЛЬСТВА НАД СЕЛЯНАМИ В ЗОЛОЧІВЩИНІ.

Дня 1. цвіт. помер в селі Брахівці, гром. Кути, золочівського повіту, в наслідок побоїв найсвідомійший селянин села, б. голова чит. "Просвіти" Дмитро Карпій. Перед 5-днями вернув померший з підвод, коли знову явив ся у нього жовнір по підводу. Карпій відмовив ся їхати, виправдуючи ся, що його кляч щойно 2 дні тому мала лоша, а за се оферував свій віз і другого коня. Хоч Карпій ні одним словом не обидив жовніра, сей, розлючений його відмовою, ударив його так сильно зелізною палкою по шиї, що нещасний до години помер.

Сей факт не є відокремлений. В Брахівці стоїть військо від 16. лютого і цілий той час селяни мусять достарчувати харчів для жовнірів і паші для коний. А що село вже доволі винищене, приходить до частих непорозумінь, які кінчать ся побоями селян. І так Андрія Біля, який не хотів пустити військових коний до своєї шопи, побито так сильно, що нездужав 3 тижні. Побито рівнож, Василя Карпія, с. Зосима, Маланку Михайлишин, Петра Грабовецького і инших. Сього останного побито за країдж сїдла, яке, як вияснило ся пізнійше, вкрали самі таки жовніри.

По 9-тій вечером не вільно в селі виходити з хат. Одначе, коли тільки стемніє, жовніри виловлюють всїх, кого стрінуть на дорозі, бють і саджають в арешти.

І так се село живе під вічною загрозою арешту і побоїв.

Нечувані знущаня жандармів над дітьми.

Дня 4. марта приїхала до Хоросна старого, пов. Львів, жандармерія на реквізицію збіжа у селян. Між иншими зайшли жандарми також до хати вдовиці Еви Гуменної. Її на сей час не було дома, тільки пятеро дітий. Жандарми Пйонтак і Гарайда питали дітий, де є мати, а коли сї не вміли на се відповісти, оба жандарми били по лиці пятнайцятьлітного Василя, штовхали прикладами і кольбами, молодшому хлопцеви Михайлови завязали шию перевеслом і підтягано в гору а потім вкинули його в яму з картофлею і приказали гавкати. Після сего забрали жандарми овес і ячмінь з комори, які були призначені на засів. Дня 9. марта зарядили ті самі жандарми вимолоченя у сеї вдовиці 10 кіп жита, забрали з сего 4 кірці без ніякої заплати, ні поквітованя, а решта збіжа пропало в соломі або розсипало ся.

Вибрики жовнірів.

З села Полтви, перемишлянського пов. доносять до "Вперед", що 5 п. польських уланів, який є там стаціонов., на сам латинський великдень в неділю, 27. марта урядив собі гуятику. Пяні жовніри цілий день бігали по селі і не пускали людий до села, навіть до церкви. В понеділок 28. марта ті самі улани не пускали селян на весняні роботи в поле. Селянина Василя Юськова, який ішов в поле, побили так сильно, що він лежить тепер тяжко хорий.

Ліпше безрогам, чим на засів".

Варшавський "Naród" доносить, що на зїзді орґанізації великих та середних рільників в Познані, представник уряду з Варшави звернув ся з проханєм, щоб орґанізація познаньських рільників дала для східних земель потрібну скількість вівса та ячменю. На се заявив був. директор департаменту в міністерстві рільництва, папський ґраф Жултковскі, що "коли дамо овес та ячмінь на пашу для свиний, то заробимо більше, чим за доставу збіжа на засів". Просто й отверто виявив пан ґраф і директор міністерства свою думку.

КАРНА ЕКСПЕДИЦІЯ В ПЕРЕМИЩИНІ.

У "Вперед" з 7. цвітня читаємо:

З Перемищини дійшли до нас сьогодня страшні вісти! Карні експедиції, арештованя, побої, реквізиції і всякі инші надужитя — от що діеть ся в перемиському повіті! Сільське населене перемиського і сусідних повітів схвильоване. Народ жде помочі — сам не знає звідки.

Пишемо сї рядки зовсім безпристрасно, на основі інформацій, зібраних на місці:

В селі Дрогоєві, якого власником є ґраф Станислав Стадніцкі, в селі цілком знищенім ще в 1914 році, зараз в самому початку всесвітної війни, — дня 22. марта повстала бійка між Мазурами кольоністами а місцевими українськими селянами. В наслідок чого арештовано 4 Українців, мнимих виновників.

І було би лишило ся на слідстві чи суді, бо в селі настав спокій.

Та не так склало ся. Перемиське староство перелякане "бунтом" — зарядило карну експедицію.

Дня 1. цвітня, без ніякої потреби прислано до села карну експедицію, зложену з уланів 22. полку. Вони при їхали о 1-ій годині в полудне разом з представниками поліції.

Представник поліції забрав ся до переведеня арештовань. Арештовано крім Йосифа Войтовича сина Петра, Михайла Берка сина Михайла, Івана Шила,—також війта Василя Берка, його трох синів Петра, Івана і Йосифа, Івана Берка і Івана Садовського і з Гнаткович Михайла Качмара.

Всїх арештованих держано до дня 3. цвітня на постерунку в Кусеницях, а опісля спроваджено їх до Перемишля. Що зроблять з ними далї, не знати.

Тимчасом закватировані в селї жовніри допускають ся всяких надужить, Забирають селянам без оповідженя сїно і овес для своїх коний, а для себе всї можливі харчі. І так забрали господареви Андрієви Беркови 15 кґ. вівса, 1 фунт масла, Василеви Годунцї подушку, Веретельникови Степанови курку, Чумерови Михайлови овес, Андрієви Іванухови 30 яєць, 2 бохонцї хлїба, 10 кґ. вівса, Миколї Данчишинови 75 кґ. вівса, бохонець хлїба, 30 яєць, Василеви Данчишинови 30 кґ. ячменю, Грицеви Беркови около 30 кґ. вівса з ячменем і бохонець хлїба.

У о. Борилевича закватировано 10 коний в стодолї (і взагалї кватирують в селї конї), розбили пивницю, забрали около 100 кґ. яблок, розбили шафу, забрали всї харчі, війшли насильно до кімнат, забрали все масло, яйця сметану і 1 кґ. тютюну, якийсь плютоновий з жовнїрами казав собі отворити стрих і забрав муку, всї поводили ся в брутальний спосіб. Все приказували обдирати, в канцелярії перекидати акта. Зі стодоли забрали овес в снопах і конюшину для коний. (Свідки: Марія Борилев, Юлїя Борилев).

Далї забрали у Василя Войтовича с. Панька 15 яєць, у Василя Шило пів копи яєць, 30 кґ. вівса, 1 хлїб і 2 ґарцеві діжочки, у Йосифа Піховського 15 яєць і хлїб, у Катерини Пашуля (стоїть у неї 5 коний в стодолї) забрали 1 фіру сїна, 1 сотнар вівса і 3 курки, у Анни Пашуля жінки Василя 1 фіру сїна, пів сотн. бульби, 2 курки пів літри масла, у Анастазії Войтович (з Халупок) 10 кґ. ячменю, 30 яєць і 2 кґ. сира, у Йосифа Салука ч. д. 134 ь часї від 1. до 3. цвітня 2 фіри конюшини, 40 кґ. вівса і 2 курки, у Катерини Голїнської по Миколаю пів сотнара вівса, около 25 кґ. ячменю, бульбу (конї в стодолї нищать пашу), у Михайла Голїнського 2 курки, 15 кґ, вівса, пів фіри конюшини і солому, у Андрія Даньчишина 2. і 3 цвітня, а то 2-го: 1 кґ. масла, 10 кґ. бульби і 100 кґ. вівса, а в ночі на 3-го розбили замок в стодолї і знову забрали 100 кґ. вівса, дня 3. цвітня 10 кґ. ячменю і 1 курку, у Миколи Качмара ч. д. 114, забрали пів кґ. масла, пів сотнара сїна, 1 хлїб, 1 курку і 13 яєць, у дяка Івана Берка в стодолї стоїть 5 коний, а забрано 12 кґ. вівса, 6 сотн. конюшини і мусить власним коштом харчувати 5 жовнїрів, у Миколи Брода 30 кґ. ячменю, 50 кґ. вівса, 6 кґ. ковбаси, 5 кґ. хлїба, 10 метрів паші (сїна і конюшини) і дає примусово харч для 6 жовнїрів, у Івана Берка син Гриця забрано пашу (конюшина сїно), забрали все молоко, масло, сир, хлїб, яке натрафили в хатї, у Михайла Шило ч. д. 72, пів сотн. вівса, 25 кґ. ячменю, 2 курки, пів сотн. бараболь, 2 сонт. конюшини і 8 яєць, у Миколи Даньчишина в неділю 3. цвітня 29 кґ. бараболь і 2 курки.

Те, що робить ся в Дрогоєві, діеть ся і в сусїдних, війною знищених селах, а саме в Задуброві, в Заболотцях, в Гнатківцях і в Трійцях.

Забирають овес, ячмінь та инше збіжє, так що не лишило ся нічого, навіть на насїня!

СТІЛЬСЬКО, пов. суд МИКОЛАЇВ.

Надужитя жандарма.

Стаціонований в нашому селї жандарм побив без причини 3. цвітня селянку Рузю Гунька до крови. Не перешкаджала йому в його звірській операції 8 місячна дитина при грудях матери. Взагалї той жандарм дуже дає ся людям в знаки, робить на людий безпідставні доноси, арештує, бє і т. д. Про се вже підношено прилюдну жалобу. Се одначе не помагає. Кому тут вже жалувати ся нам, не знаємо, бо головна команда державної поліції у Львові мовчить.

КОРЧИН РУСТИКАЛЬНИЙ.

Контрибуція.

Комісар Ґолембйовскі зарядив собі в селї Корчинї рустикальному примусову контрибуцію. Без блищого поясненя, без якогонебудь повідомленя населеня, він від кождої хати бере по 20—400 марок. Бог-зна на яку ціль.

Арештованя в таборі в Ліберці.

Українська команда табору в Ліберці арештувала трох перебуваючих там інтернованих і має віддати їх чеській адміністраційній владї. Арештованя наступило на тлї політичних переконань.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Повідомляеть ся всїх членів Укр. Роб. Дому в Вінніпеґу, що місячні збори місцевого відділу відбудуть ся в неділю, 8. мая о 8-ій годині вечером.

До порішеня є важні справи, длятого обовязком кождого члена прийти на збори.

Заряд.

ХТО З ТОВАРИШІВ на Україні знав би що про мою жену Юльку Кулинич, хай напише на мою адресу, за що з гори складаю подяку. Вона походить з міста Сокаля, в Галичині. В часї війни 1914 року виїхала разом з дітьми Юзиком і Владиком в Росію або на Україну і від того часу не маю про неї ніякої вістки. Прошу писати на мою адресу:

Kasper Kulynyez
Ukrainian Labor Temple
Pritchard & McGregor Sts.
Winnipeg, Man., Canada (40)

НА ПРОДАЖ два льоти на улиці Прічард за трекою. Продам дешево. По інформації прошу писати до:

John Sobeski
2744 N. Mobile Ave
(38) Chicago, Ill.

ДЕ Є Пилип Сузан, родом з Васильковець, повіт Гусятин, Галичина? Пошукує за ним його рідна мати в старім краю. Хто би про него знав, або він сам, нехай зголосить ся на понизшу адресу, а перешлеть ся йому лист від його матері. Зголошувати ся на адресу:

Anton Pietrash
923 Magnus Ave.
Winnipge, Man. (38)

ОЛЕНА ЖАБІНСЬКА пошукує свого рідного брата Миколу, родом з Хоросткова, повіт Гусятин, Галичина. Вже вісїм років як виїхав з Вінніпеґу і чутки про него нема. Має перебувати в Саскачевані на фармах при роботї. Хто би про него знав або він сам нехай зголосить ся на понизшу адресу:

Olena Zabinska
707 Magnus Ave.
Winnipeg, Man. (38)

ХОЧЕТЕ ЗНАТИ

як зорґанізована Радянська Україна, то прочитайте брошурку, яка що тільки вийшла з друку і називаеть ся

КОНСТИТУЦІЯ

УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ РАДЯНСЬКОЇ РЕПУБЛИКИ

Ся брошурка видана Радянським Правительством України для масового поширеня між робітниками і селянами на Україні.

Ціна 5 центів.

Замовленя посилайте до:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor St.
WINNIPEG, MAN.

ВЖЕ ВИЙШЛА з друку і продаеть ся дуже інтересна брошурка п. н.

СОВІТСЬКА РОСІЯ
— і —
БУРЖУАЗНА ПОЛЬЩА

Ціна 10 центів.

Надаеть ся до масового ширеня. Для робітничих товариств і орґанізаціям значний опуст. Замовленя посилайте до "Укр. Роб. Вістий" або до:

WIDDIL UKR. ROB. DOMU
IM. T. SZEWCZENKA
Box 67, Sta. B.
HAMILTON, ONT.

В СВІДОМОСТИ НАША СИЛА!

ЧИТАЙТЕ НАЙНОВІЙШІ КНИЖКИ!

Замовляйте в редакції "Укр. Роб. Вістий слідуючі книжки:

Короткий виклад політичної економії	$2.50
Азбука комунізму	1.25
Початки родини	1.00
Держава і революція	1.00
Без язика	.70
Пролетарська революція і ренеґат Кавцький	.65
Цар голод	.35
Робітничий співаник	.35
Програма комуністів большевиків	.30
Революція і контрреволюція на Україні	.30
Основи соціялізму	.25
Як повстала наша земля і який буде її кінець	.25
Боги	.25
Базар (драма)	.25
Фабричні розговори про економію	.25
Марксізм і Дарвінізм	.20
Поняте і цїли соціялізму	.15
Інтернаціонал і війна	.15
Економічні основи американської демократії	.15
Науковий і утопійний соціялізм	.15
Про походжене людини	.15
Як фармер може дістати весь плід своєї праці	.15
Розмова про фізику	.15
Розвиток соціялізму від утопії до науки	.15
Промова на суді Ф. Адлера	.15
Двоногий	.15
Совітська Росія і буржуазна Польща	.10
Провідники революційного руху на Україні	.10
Добробит і инші оповіданя	.10
Чергові завданя совітської власти	.10
Радянська Україна	.10
Що таке радянська власть і як вона будуеть ся	.10
Страйкер (драматичний образ)	.10
Патріоти	.10
Продукція	.10
Піп Панкрат, тїтка Домна і явлена ікона в Коломна	.10
На чиїм боці справедливість	.05
Манїфест і програма Комуністичного Інтернаціоналу	.05
Диктатура пролетаріяту	.05
Хто такі комуністи і чого вони хочуть	.05
Національне питане	.05
Конституція Радянської України	.05

Замовлене разом з грішми посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
CORNER PRITCHARD AND McGREGOR STS.
Winnipeg, Manitoba.

ПРЕНУМЕРУЙТЕ СОБІ
"МОЛОТ"

САТИРИЧНО-ГУМОРИСТИЧНА ЧАСОПИСЬ

Передплата — $2.00 на рік, 10 цнт. поодиноке число.

"MOLOT"
414 E. 9th STR. — — — — NEW YORK, N. Y.

Читайте! **"УКРАЇНСЬКІ ЩОДЕННІ ВІСТИ"** Читайте!

ОДИНОКА ЩОДЕННА ЧАСОПИСЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ В АМЕРИЦІ, ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ОКРІМ НЕДІЛІ

Ся часопись має своїх кореспондентів в Европі як також в ріжних центрах української еміґрації в Америці.

ПЕРЕДПЛАТА В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ВИНОСИТЬ:—

На рік	$ 9.00
На 6 місяців	4.50
На 3 місяці	2.50
Поодиноке число	3. ц.
В Европу	10.00

Передплату шліть на адресу:

Ukrainian Daily News
502 EAST 11th STR. — — — — — — NEW YORK, N. Y.